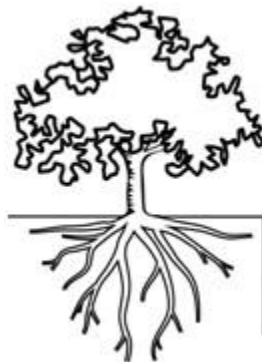

A dombvidéki víztározás egy tervező szemével-

Esettanulmányok
Gödöllői-dombsági, Nyugat Cserhádi
és Külső-Somogyi példákon keresztül

Dr. Vona Márton

GEO-SIVO Építőipari, Környezetvédelmi Tervező és Kivitelező Kft.

1112 Budapest, Töhötöm u. 27./A

Tel/Fax: +36/1/319-3404, Mobil: +36/30/566-3868

Email: vona.marton@geosivo.hu

Csapadék összegek idősora

Időszak 1:

Adatfajta:

Időszak 2: -

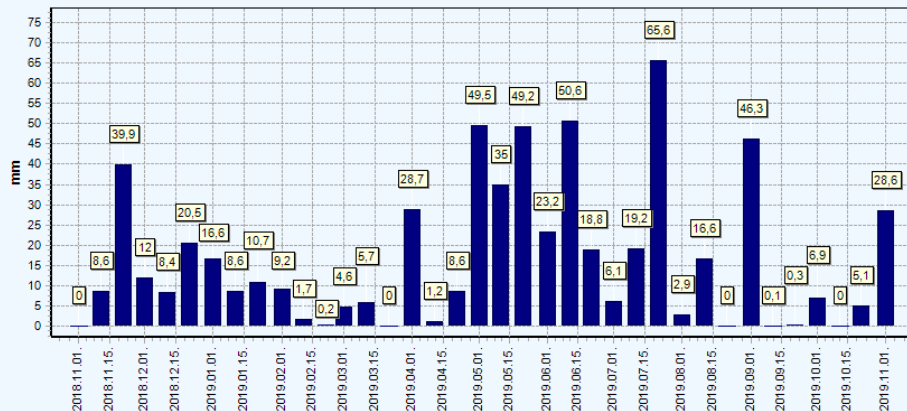
Adattípus:

Állomás:

Sűrűség:

Surány (120030)

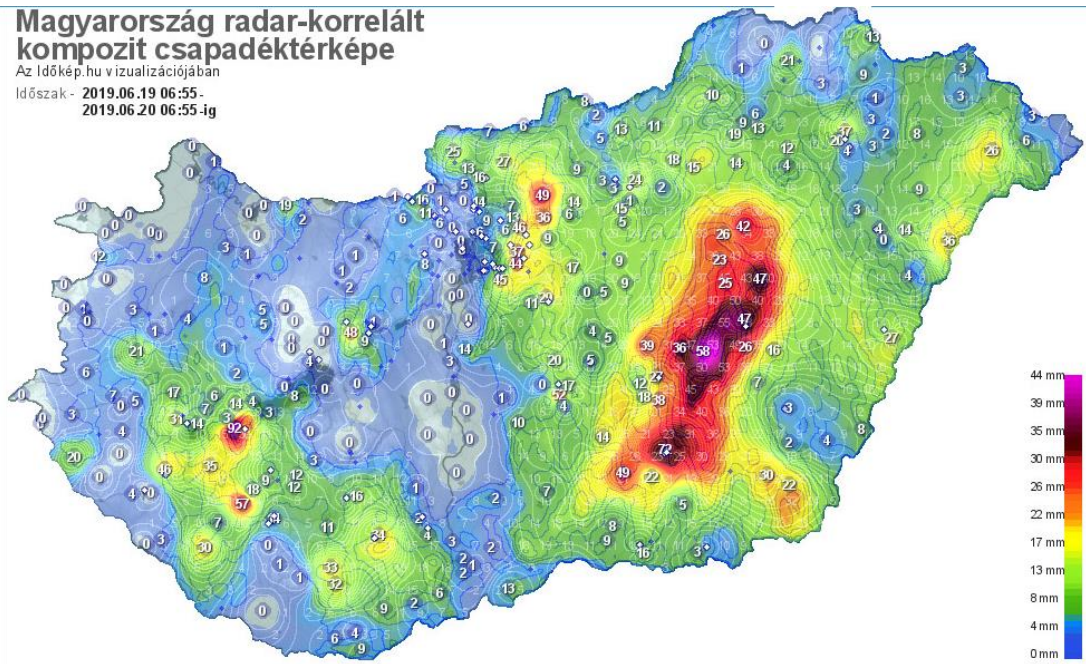
Adatfajta: Csapadékösszeg (mm)
Adatsűrűség: dekád Adattípus: összeg
Időszak: 2018.11.03. - 2019.11.05.

Magyarország radar-korrelált kompozit csapadéktérképe

Az Időkép.hu vizualizációjában

Időszak - 2019.06.19 06:55 -
2019.06.20 06:55-ig

Stratégiai tervek, válaszok

**NEMZETI
ÉGHAJLATVÁLTOZÁSI
STRATÉGIA**
2008-2025

**BÁCS-KISKUN MEGYEI
KLÍMAPROGRAM**

**A KLÍMA MAGA AZ ÉLET MEGOLDÁSOK A KLÍMAVÁLTOZÁSRA
A KLÍMAVÁLTOZÁS OKAI A KLÍMAVÁLTOZÁS HATÁSAI
A PROGRAM CÉLJA, ELEMEI KLÍMASTRATÉGIA**

**EUROPEAN LANDSCAPE CONVENTION
CONVENTION EUROPÉENNE DU PAYSAGE**

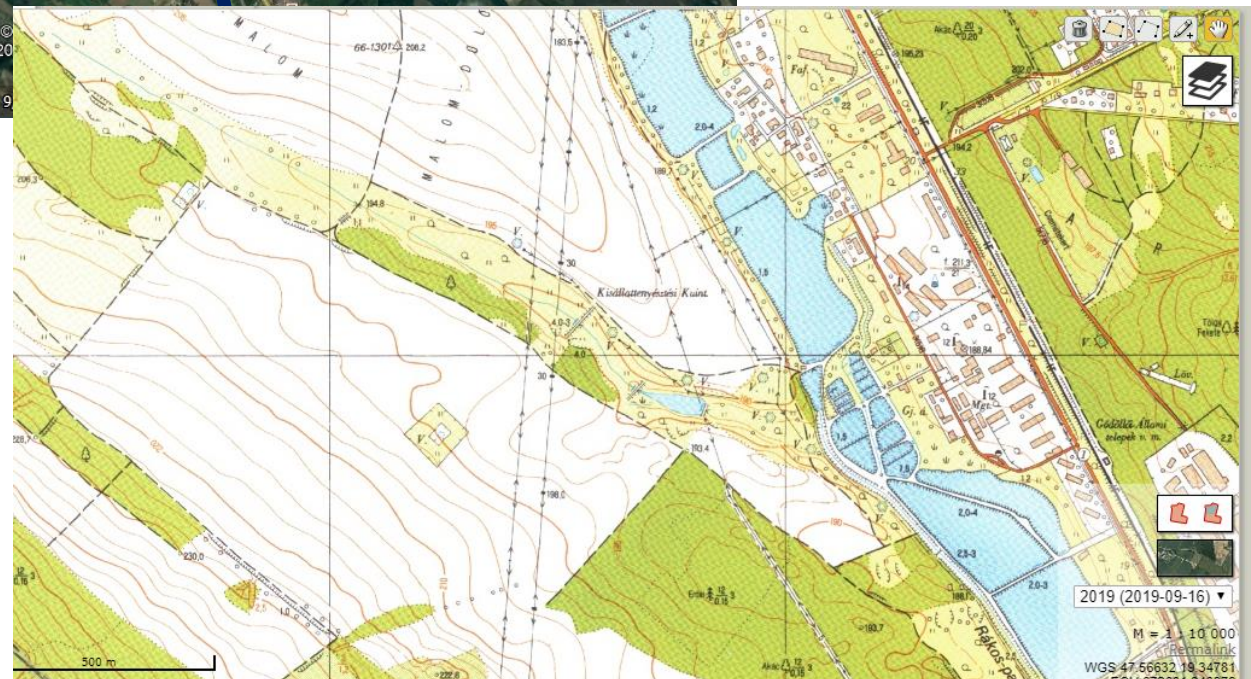
**Az általános
közigazgatási
rendtartás**
Ákr. 2016 Ket. 2004

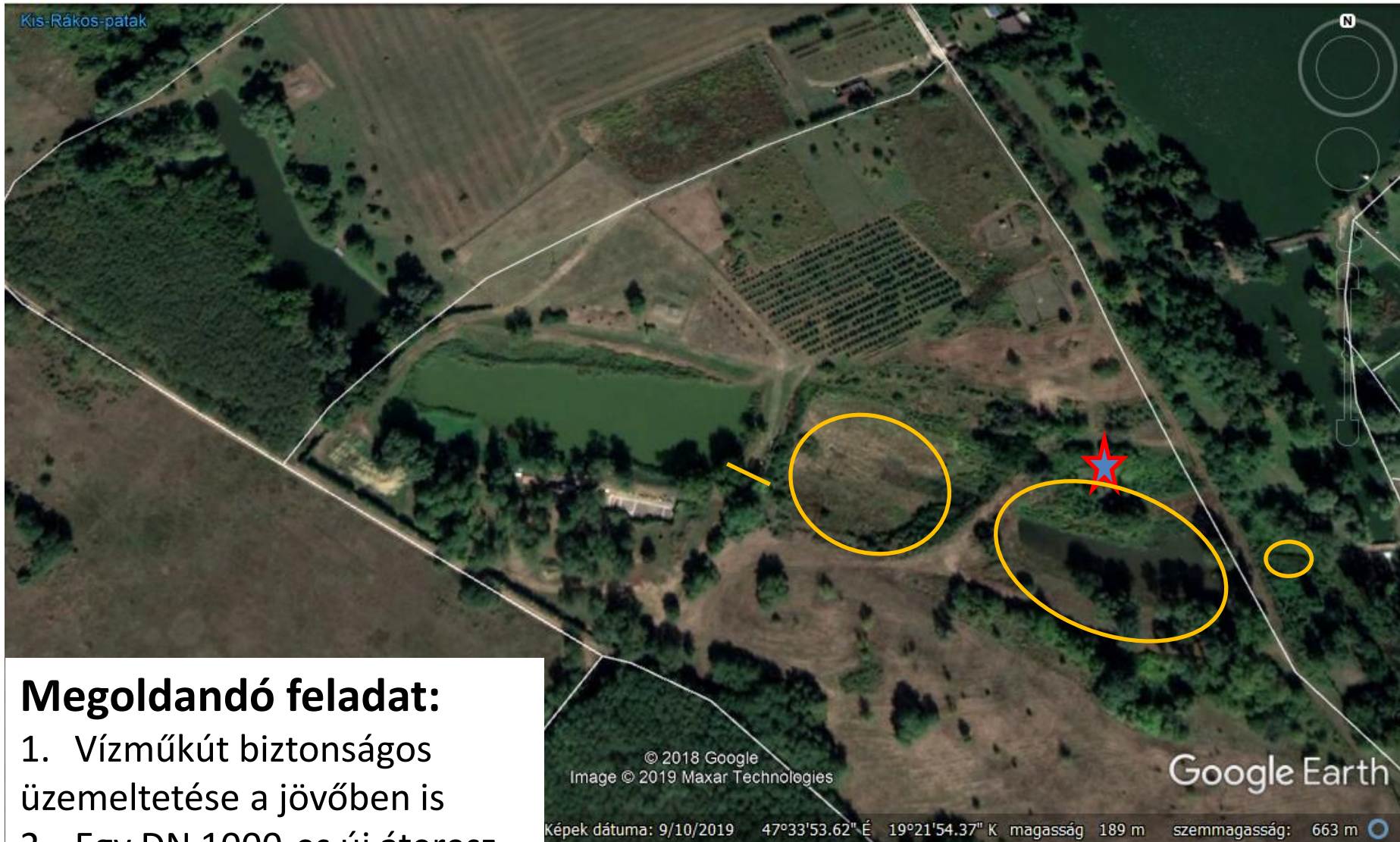

Tünetek

- A klímaszélsőségek **-régén elfeledett- kihívásokat** támasztanak a dombvidéki kistelepülések számára **kül- és belterületen** egyaránt.
- A vizek okozta konfliktusok gyakoribbá válása miatt egyre több felelősen gondolkodó **kistelepülési döntéshozó, területhasználó** kezd **integrált települési/területi vízgazdálkodási megoldások keresésébe, műszaki tervezetésébe.**
- a klímaadaptív, klímareziliens területhasználat iránti törekvés a klímaadottságokból következik, erre **az integrált vízgazdálkodás adekvált választ adhat.**

1. Gödöllői- dombság

Megoldandó feladat:

1. Vízműkút biztonságos üzemeltetése a jövőben is
2. Egy DN 1000-es új átereszt integrálása a rendszerbe
3. Tározóterek fenntartó kotrásának megvalósítása

Szakági tervek

- Geodézia
- Talajmechanika
- Hidrodinamikai modellezés
- Vízjogi létesítési terv
- Egyedi vizsgálati dokumentáció

Előzetes egyeztetés

- DMRV (regionális vízmű) üzemeltetői hozzájárulás
- VIZIG (vagyonkezelői hozzájárulás) felszín alatti vizek
 - UNITEF 83 (M31 csapadékvíz elvezetés tervező)

Anomáliák

- Kis-Rákos patak vagyonkezelői hozzájárulás????
 - Hatósági álláspont: nincs patak...
- Nem fenntartó munka mert, nincsenek ott tározóterek és művek..., a DN 500-DN 1000-re váltás új vizimunka, bár...
- DN 1000-es átereszt kiemelt kormányzati beruházás keretében (M31 építés) valósul meg, „üzemeltető” NIF...
- A DN 1000-es elhelyezéséhez a tulajdonos hozzájárulása nem kellett, mert kiemelt projekt...
- A 6 tavas rendszer üzemeltetési szabályzatai tavanként egymástól függetlenül kerültek elfogadásra...
- A fenti nehézségeket (integrált vízgazdálkodás) a tulajdonos oldja meg, ha szeretne engedélyt
- Tulajdonos rögzítse az üzemeltetési szabályzatában, hogy az ökológiai 1l/sec vizet hogyan adja tovább...
 - **A tározótér funkciója: díszítő**

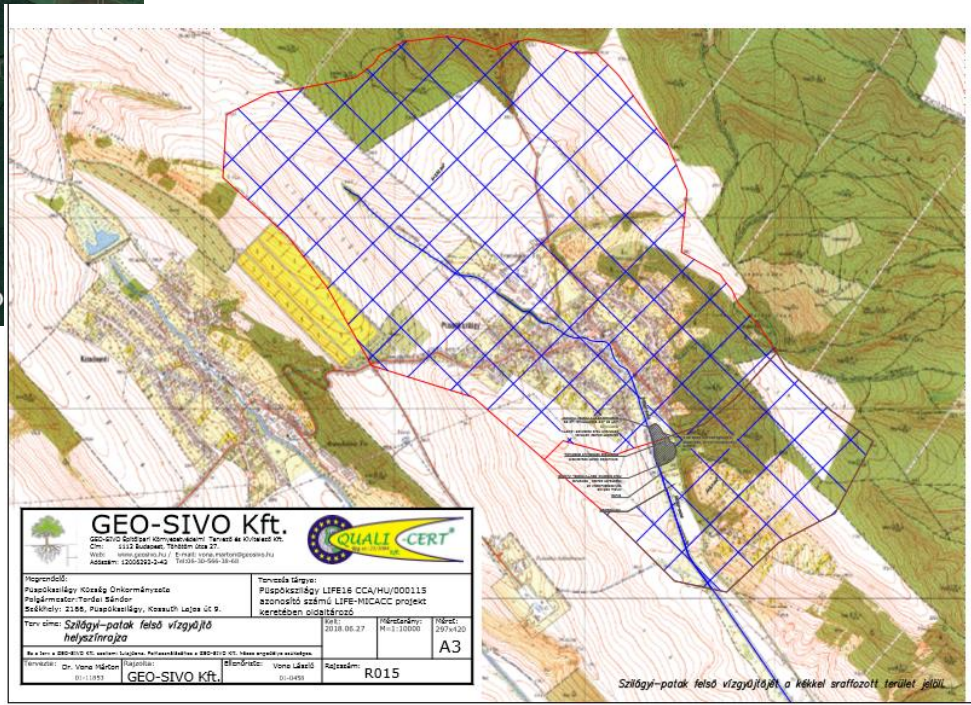
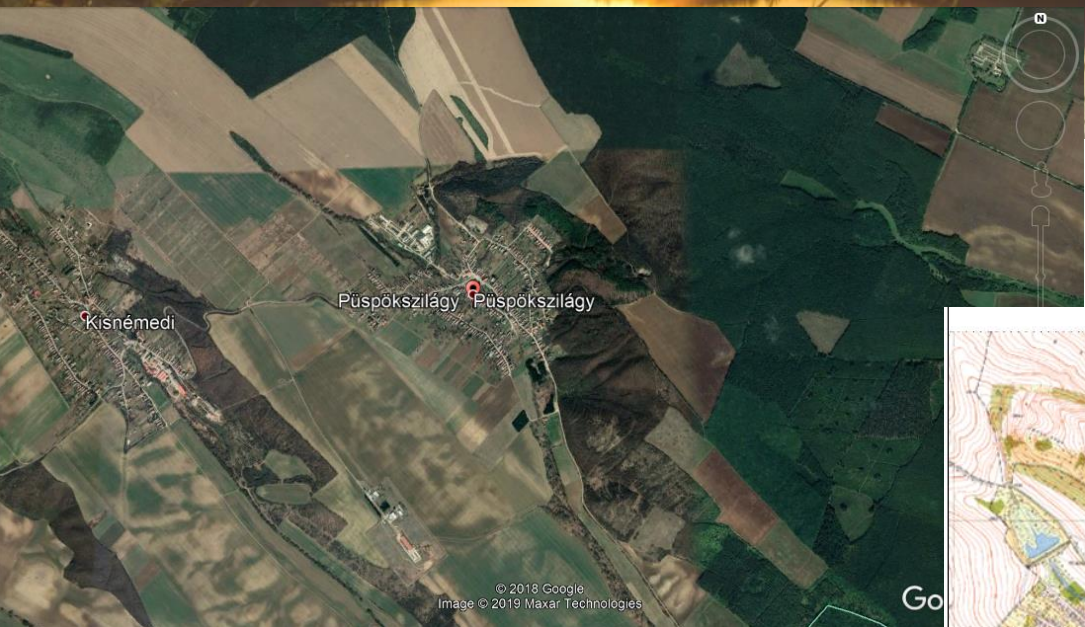
Tervezés kezdete: 2018. október

Vízjogi fennmaradási engedély 2019. november

LIFE-MICACC projekt
LIFE16 CCA/HU/000115

"Az önkormányzatok integráló és koordináló szerepének megerősítése az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében"

2. Püspökszilágy Nyugat-Cserhát

Szilágy-patak felső vízgyűjtőjéről a késsel szíjazott terület felől.

Tervezési feladat: Szilágyi-patak tározó+ hordalékfogók

Kérelem tartalma:

kis léptékű, kis költségvetésű **víz megőrző vízelétesítmények megépítése** (Szilágyi-patak 4+408-4+670 km. szelvényei között árvízi tározótér kezelő létesítményeivel) kapcsolódó meglévő, több mint **70 éve megépített és azóta működő 4 db belterületi vízmosáskötő hordalékfogó műtárgy** fennmaradási engedélyezése a Szilágyi-patak 5+325, 5+455, 53655 és 5+730 km. szelvényeiben.

A kérelem tartalma:

1 db a Szilágyi-patak 4+655 km szelvényébe építendő betétpallós zsilippel kombinált **fenékküszöböt** elő- utóburkolattal

1 db vízellátó árkot 20 fm hosszon kitorkolásnál torkolati száraz kőszórással

Kotrási munkával létrehozott bal parti tározóteret (kb. 9500 m³ térfogat) a 4+670-4+408 km szelvények között, amelyet a jobb partján depónia választ el a Szilágyi-pataktól, a bal partján pedig depónia fog kíséreni az „idegen” területek elöntését megakadályozva

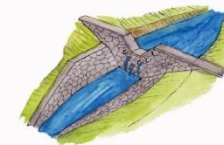
1 db kb. 30 fm hosszú levezető árkot, amelynek 21 fm szelvényébe 1 db betétpallóval szabályozható zsilipes művet kell építeni elő- és utóburkolattal

1 db torkolati száraz kőszórás a Szilágyi-patak 4+408 km szelvényénél

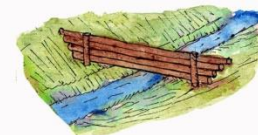
2 db bal parti depóniába építendő $\Phi 60$ cm csőáteresz (Á1 és Á2 jelű műtárgyak) a felvízi oldalon hordalékfogóval, az alvízi oldalon csappantyúval (talajvízszint feletti fenékszinttel)

2 db 25 fm. hosszú **$\Phi 80$ cm átereszt a nyárfasornál** a talajvizek mozgásának biztosítására

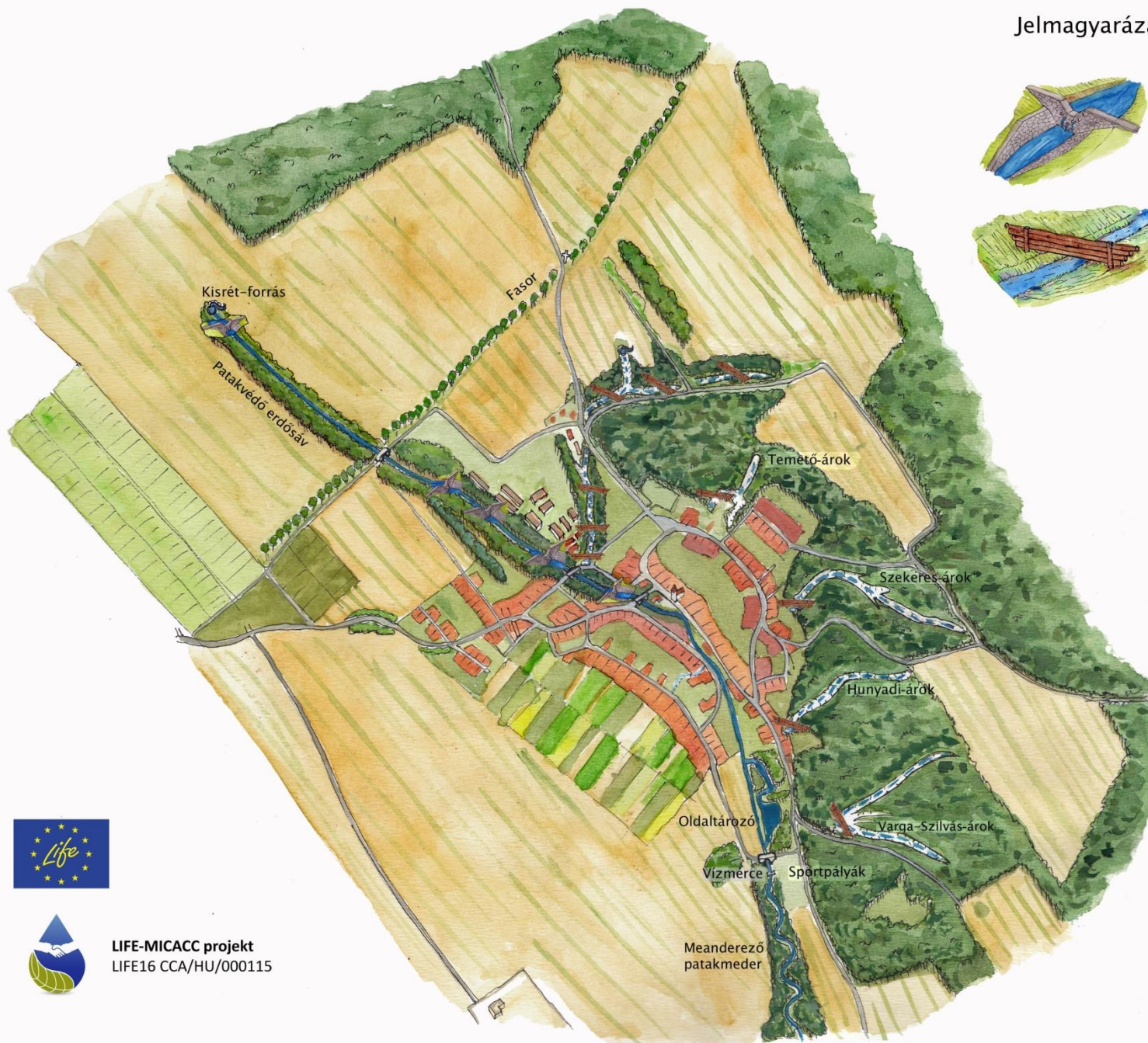
Jelmagyarázat

Terméskő hordalékfogó

Rönggát

LIFE-MICACC projekt
LIFE16 CCA/HU/000115

Jelmagyarázat

	Óz		Levelibéka
	Vidra		Kecskebéka
	Mökus		Vöröshajú unka
	Szürke gém		Pettyes göte
	Kis kócsag		Vágó csik
	Fehér gölya		Hamvas füz
	Vörösbecy		Fehér tündérrózsa
	Nagy fakopáncs		Réti füzény
	Tökésréce		Mocsári csorbóka
	Mocsári teknös		Rence
	Vizisikló		Mocsári nőszirm
	Hordalékfogó		
	Vízszintszabályozó műtárgy		
	Betétpallós fenékküszöb		
	Pad		
	Madármegfigyelő torony		
	Tájékoztató tábla		
	Madáretető		
	Madárodú		
	Tanósvény		
	Erdei játszótér		

LIFE-MICACC projekt
LIFE16 CCA/HU/000115

Szakági tervek

- Geodézia
- Talajmechanika
- Talajvédelmi tervezés
- Vízjogi létesítési terv
- Települési vízkárelhárítási terv

Előzetes egyeztetés

- OVF
- BM Önkormányzati Államtitkárság
- WWF

Anomáliák

- MNV egy ~600 nm-es terület (nyárfasor) Önkormányzat részére (csereerdősítéssel) felajánlott terület átadását nem sikerült megoldani
- A tározótérnek csak 1 funkciója lehet, az integrált hasznosítás engedélybe foglalása 1,5 hónapot vett igénybe
- ÁKR, hatósági ügyintézés se a LIFE projektet, se az integrált vízgazdálkodást nem volt képes kezelni (hordalékfogók- tározótér két külön ügy...., a belterületi csapadék vízelvezetéséről nem is beszélve)

A tározótér fő funkciója: vízmegtartás, vizes élőhely kialakítás

Mellékfunkció: preventív célú árvízcsúcs csökkentés, talajvízdúsítás

Tervezés kezdete: 2018. május

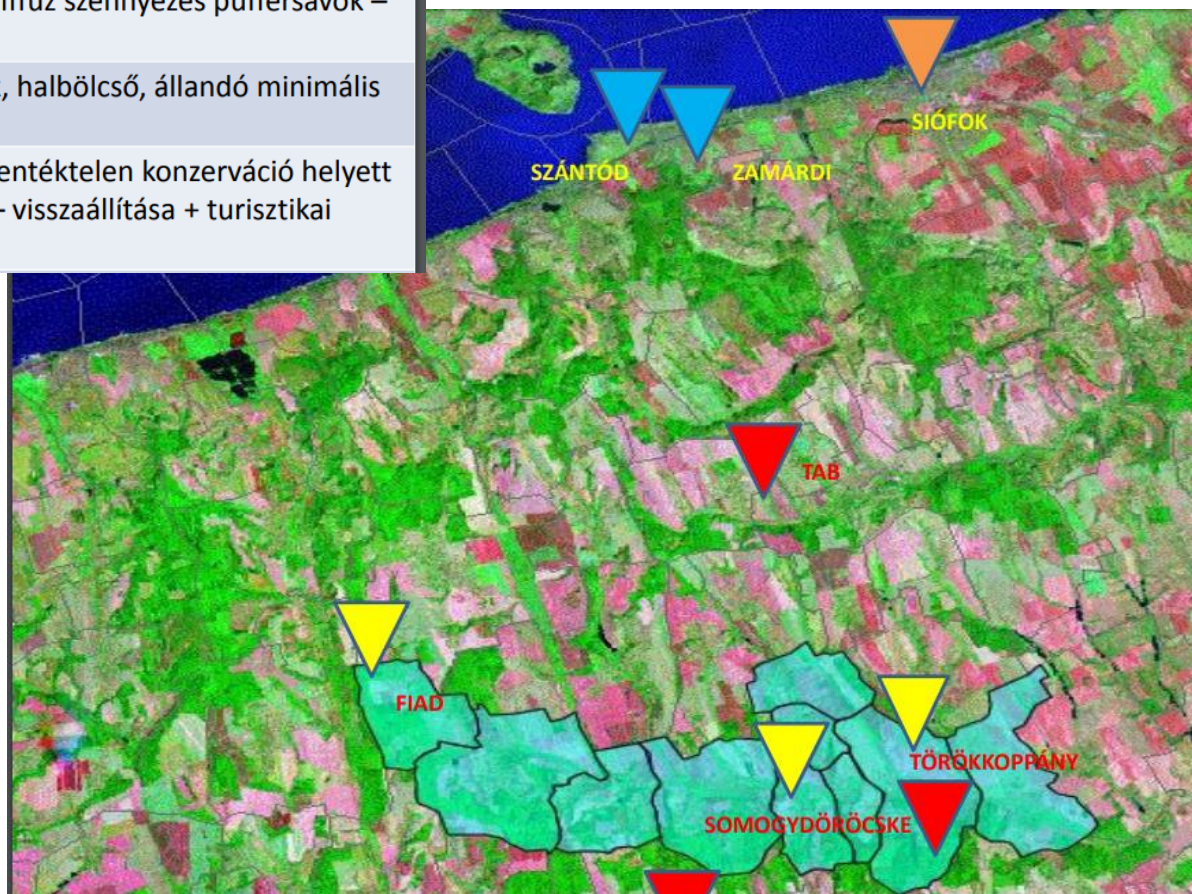
Vízjogi létesítési engedély 2019. január

Vízjogi üzemeltetési engedély:

3. Fekete István Mintaprogram Külső-somogyi fenntartható természeti erőforrás gazdálkodási és biomassza energetikai mintaprogram

KEOP 7.9.0/12/A támogatás összértéke: 240 M Ft 100%-is intenzitás

Somogydöröcske	Vizes élőhely rehabilitáció (KÉRKT, VKI diffúz szennyezés puffersávok – rendszeres biomassza hozam),
Fiad	Vizes élőhely rehabilitáció (lellel szennyvíz tisztító kibocsátásának pufferzónája – rendszeres biomassza hozam)
Törökkoppány	Vizes élőhely rehabilitáció (VKI diffúz szennyezés puffersávok – rendszeres biomassza hozam)
Zamárdi	Berek rehabilitáció (Tóközi berek, halbölcső, állandó minimális vízszint biztosítása)
Szántód	Berek rehabilitáció (Brettyó) (jelentéktelen konzerváció helyett értékesebb funkció – halbölcső – visszaállítása + turisztikai vonzerő fejlesztés)

Szakági tervek

- Geodézia
- Talajmechanika
- Talajvédelmi terv
- Vízügyi létesítési terv
- Natura Hatásbecslés

Előzetes egyeztetés

- Nemzeti Fejlesztési Minisztérium miniszteri támogatás (Némethné, Seszták)
- Földművelési Minisztérium miniszteri támogatás (Fazekas)
- OVF, VIZIG
- Nemzeti Park Igazgatóság
- Kormányhivatal (legfelső vezetői szint)

Eredmények

- Kudarc, Magyar Állam visszakövetelte a tervezésre felhasznált támogatást a háttérintézményétől...
- Vízforgalmi létesítési engedélyek megszerzhetetlenek voltak
- Mindeni nagyon sajnálta
- A kivitelezésre nem került forrás allokálásra

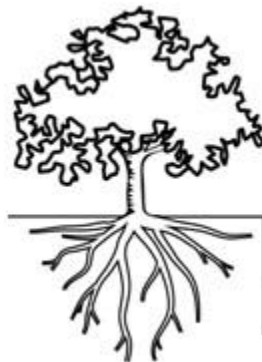
Anomáliák

- 2014-2015-ben nem volt „érett” a „szakma” az integrált dombvidéki vízgazdálkodási tervek engedélyeztetésére
- Vízügy, Természetvédelem ellenérdekelt volt az alulról jövő kezdeményezésekkel szemben, még akkor is, ha az előkészítésében finanszírozott partnerként részt is vett.
- Vízügyi engedélyeztetési eljárásrend **nem állami- de közcélú** engedélyeztetéseket nem értette (érti?)
- Tulajdonviszonyok, osztatlan közös, hasznosításon kívüli területek vizes hasznosítását 1 tulajdonos is ellehetetleníti
- **Közcélú, de nem központi kormányzati (kiemelt)**, ráadásul integrált szemléletű vizi létesítmények engedélyezésére se a KET, se az ÁKR, se a 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet *a vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról*,
- a **hatósági rend rendkívül nehezen**, statikusan képes kezelni, még akkor is, ha már „érzik”, hogy hogyan is lehetne/kellene (2019)

Következtetések

- **Nem szabad beleelkesülni** 😊 se megbízói/fejlesztői, se tervezői/ szakmai oldalról
- Vízjogi engedélyeztetés rendkívül költséges, összetett, **legalább 12 hónapos procedúra**
- **Biztosan lesz egy szakhatóság, aki nem fogja érteni** az integrált szemléletet, „8 napos hiánypótlási határidőkkel”
- A **jogszabályi környezet, hatósági eljárásrendek nem képesek** – gyakorlatban- kezelni a komplex terveket
- E nélkül a „**Stratégiai tervek**” könnyen kiüresedhetnek, nem lesz olyan „....-t”, aki belekezdene a tervezésbe-lokális megvalósításba, **vagy csak túlárzva.**
- Bürokráciai felár miatt könnyen **népszerűtlen beruházássá** válnak, mind a döntéshozó/ támogató, mind a társadalom szempontjából „**mi kerül ebben ennyibe?**”
- Ez a kontra produktívitás a **Stratégiai Dokumentumokban foglalt helyes! célkitűzések** elérését is veszélyezteti.

Köszönöm szépen a figyelmet!

Dr. Vona Márton

GEO-SIVO Építőipari, Környezetvédelmi Tervező és Kivitelező Kft.

1112 Budapest, Töhötöm u. 27./A

Tel/Fax: +36/1/319-3404, Mobil: +36/30/566-3868

Email: vona.marton@geosivo.hu